

NOTATKA

ze spotkania z przedstawicielami związków zawodowych zrzeszających pracowników wymiaru sprawiedliwości w dniu 23 listopada 2017 r.

1. Uczestnicy:

ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości:

Pan Michał Wójcik - Sekretarz Stanu w MS
Pan Jan Paziwski - Dyrektor Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej
Pan Marek Łukaszewicz - Dyrektor Biura Ministra

ze strony związków zawodowych:

Pani Iwona Nałęcz-Idzikowska – Przewodnicząca Krajowej Rady Związku Zawodowego
Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości RP
Pan Dariusz Kadulski - Zastępca Przewodniczącej Międzyzakładowej Organizacji
Związkowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Sądownictwa
Pani Elżbieta Aleksandrowicz – Zastępca Przewodniczącej Zarządu Głównego NSZZ
Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości z/s w Poznaniu
Pani Danuta Siekierzyńska - Członek Zarządu Niezależnego Związku Zawodowego
Pracowników Sądów Rejonowych w Łodzi
Pan Artur Dąbrowski - Przewodniczący Niezależnego Związku Zawodowego
Pracowników Sądów Okręgu Piotrkowskiego
Pani Justyna Przybylska – Przewodnicząca Prezydium Krajowego Zarządu Krajowego
Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Ad Rem”

2. Przebieg spotkania, ustalenia.

Pan Minister M. Wójcik przywitał uczestników spotkania i podziękował za przybycie. Poinformował, że celem spotkania jest przedstawienie efektów prac nad

budżetem na rok 2018 oraz zmian w budżecie na rok 2017 w zakresie dotyczącym wynagrodzeń pracowników sądów. Poprosił Pana Dyrektora J.Paziewskiego o przedstawienie bardziej szczegółowej informacji w tej kwestii.

Pan Dyrektor J.Paziewski zauważył, że budżet na rok 2017 pozwolił na zabezpieczenie wszystkich racjonalnych potrzeb zgłoszonych przez sądy. Dodał, iż udało się także wygospodarować pewne oszczędności, które zostały przesunięte na rzecz budżetu prokuratury, na zabezpieczenie i poprawę sytuacji lokalowej, w tym zakup nieruchomości.

Pan Dyrektor podkreślił, że w toku prac nad budżetem na rok 2018, jednym z głównych celów Ministra Sprawiedliwości było uzyskanie dodatkowych środków na wynagrodzenia pracowników sądów, mimo wcześniejszej decyzji o zamrożeniu wynagrodzeń w sferze budżetowej. Poinformował, że w ustawie o budżecie na rok 2018 udało się zapisać 2 % wzrost środków na wynagrodzenia pracowników sądów, co daje kwotę wzrostu 39.551 tys. zł. Dodał, iż sejmowa Komisja Finansów Publicznych zaakceptowała w/w wzrost wynagrodzeń, odbyło się II czytanie projektu ustawy o budżecie na posiedzeniu plenarnym Sejmu, a w dniu 24.11.2017r. planowane jest głosowanie tego projektu. Pan Dyrektor zauważył, że kwota wzrostu środków na wynagrodzenia wydaje się niewielka, podkreślił jednak, że jest to precedens, biorąc pod uwagę fakt zamrożenia - co do zasady - wynagrodzeń w sferze budżetowej. Poinformował ponadto, że w roku 2017 również podjęto działania mające na celu poprawę sytuacji materialnej pracowników sądów. W efekcie tych działań udało się wygospodarować dodatkowe środki w ramach budżetu 2017r., w wysokości około 40 mln zł, które zostaną przeznaczone na nagrody dla pracowników sądów. Podkreślił, że środki te są przeznaczone wyłącznie na nagrody, a nie np. na uregulowanie braków związanych z funduszem płac. Pan Dyrektor dodał, że informacja w tej sprawie została przekazana dyrektorom sądów apelacyjnych wraz z poleceniem, aby podziału środków dokonać w uzgodnieniu ze związkami zawodowymi na szczeblu apelacji. Poinformował ponadto, iż dyrektorom sądów zostały także przekazane zalecenia dotyczące kryteriów podziału środków obejmujące m.in. preferencyjne potraktowanie sądów o największym wpływie spraw oraz najmniejszej liczbie pracowników w relacji do liczby sędziów, objęcie nagrodami osób, które przepracowały w sądzie co najmniej pół roku. Dodał, że podział środków

na poszczególne apelacje został dokonany wg kryterium zatrudnienia. Zauważył, że wysokość nagrody przeciętnie, w przeliczeniu na etat wynosi około 1.140 zł. Podkreślił, iż z puli tej wyłączeni są dyrektorzy sądów. Pan Dyrektor zaapelował do przedstawicieli związków zawodowych o aktywny udział w konsultacjach z dyrektorami sądów. Podkreślił, że – biorąc pod uwagę zbliżający się koniec roku - jest niewiele czasu na przeprowadzenie konsultacji.

Pan Minister M.Wójcik zauważył, że działania mające na celu uzyskanie środków na wzrost wynagrodzeń pracowników sądów stanowią realizację obietnicy o podjęciu starań na rzecz odbudowy prestiżu tej grupy pracowniczej. Podkreślił bardzo duże osobiste zaangażowanie Ministra Sprawiedliwości, Pana Z.Ziobro na rzecz uzyskania tych środków, co umożliwiło sprawne przeprowadzenie projektu ustawy o budżecie na rok 2018 przez proces legislacyjny i uzyskanie pozytywnej opinii Komisji Finansów Publicznych. Podziękował ponadto Panu Dyrektorowi J.Paziewskiemu za zaangażowanie w działania na rzecz uzyskania środków na wzrost wynagrodzeń. Uznał za duży sukces powodzenie tych działań w sytuacji zamrożenia wynagrodzeń w sferze budżetowej. Pan Minister poinformował ponadto, iż w rozmowach z prezesami sądów pojawia się temat – sygnalizowany również przez związki zawodowe – dużej fluktuacji kadr w sądach, jak również problemów z pozyskaniem odpowiedniej jakości kandydatów do pracy, szczególnie w dużych ośrodkach miejskich. Zauważył, że taka sytuacja jest wynikiem wieloletnich zaniedbań. Za istotny krok w kierunku odbudowy prestiżu pracowników sądowych uznał też wygosparowanie wspomnianej przez Pana Dyrektora J.Paziewskiego kwoty około 40 mln zł w ramach budżetu roku 2017. Pan Minister zachęcił przedstawicieli związków zawodowych do dyskusji i wyrażenia opinii w zasygnalizowanych przez niego sprawach. Zasugerował skoncentrowanie się na trzech kwestiach:

- a) podwyżkach/nagrodach dla pracowników sądów,
- b) podejścia do wielkomiejskich ośrodków sądowych,
- c) systemu wynagrodzenia pracowników sądów.

Pan Dyrektor J.Paziewski zauważył, iż w projekcie budżetu na rok 2018 – niezależnie od wspomnianego wzrostu środków na wynagrodzenia – przewidziano

wzrost liczby etatów łącznie (sędziowskich, urzędniczych, referendarskich, asystenckich) o 2000.

W trakcie dyskusji przedstawiciele związków zawodowych podziękowali za zaangażowanie i skuteczność członków kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości w działaniach na rzecz uzyskania środków na poprawę sytuacji materialnej pracowników sądów.

Pani Przewodnicząca I.Nałęcz-Idzikowska (*Przewodnicząca Krajowej Rady Związku Zawodowego Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości RP*) zwróciła uwagę, że przez wiele lat wynagrodzenia pracowników sądów były zamrożone i poprzednim, kolejnym Ministrom Sprawiedliwości nie udawało się pozyskać środków na ten cel. Odnosząc się do kryteriów podziału środków i uwzględnienia w ich ramach wielkości ośrodka miejskiego, w którym zlokalizowany jest sąd (tzw. dodatek wielkomiejski), wyraziła wątpliwość co do zasadności takiego kryterium. Zauważyła, że nie ma istotnych różnic między wielkimi miastami i mniejszymi miejscowościami, jeżeli chodzi o opłaty za media, czy np. ceny żywności lub innych podstawowych produktów. Wyraziła opinię, iż koszty utrzymania są podobne w całym kraju i wprowadzenie wielkości ośrodka miejskiego przy podziale środków nie do końca jest słuszne. Zwróciła ponadto uwagę na zróżnicowane wynagrodzenia pracowników sądów wykonujących te same zadania, lecz zatrudnionych w sądach apelacyjnych i sądach niższych szczebli. Podkreśliła, iż to zróżnicowanie jest szczególnie widoczne w ośrodkach zamiejscowych sądów. Wyraziła opinię, że osoby wykonujące te same zadania powinny mieć podobne wynagrodzenia.

Pani Przewodnicząca J.Przybylska (*Przewodniczący Krajowego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Ad Rem”, reprezentująca również Niezależny Związek Zawodowy Pracowników Sądowych Sądów Powszechnych Okręgu Opolskiego w Opolu*) zauważyła, że NSZZ „Ad Rem” podejmował działania mające na celu uświadomienie osobom decydującym o kształcie budżetu potrzeby przeznaczenia środków na wzrost wynagrodzeń pracowników sądownictwa. Przedstawiciele związku docierali m.in. do posłów i senatorów z informacją nt. sytuacji płacowej i materialnej pracowników sądów. Pani Przewodnicząca nawiązała także do wypowiedzi Pana Ministra M.Wójcika nt. dużej fluktuacji kadr w sądach.

Wyraziła opinię, iż jedną z przyczyn odejść pracowników z sądów jest nieprawidłowe zarządzanie sądami, trudna współpraca z dyrektorami sądów, czy wręcz mobbing. Dodała, że z krytyką ze strony pracowników spotyka się też często sposób podziału środków na nagrody i dodatki (np. dodatki za działania innowacyjne), czy nieuzasadnione zakupy dokonywane przez dyrektorów sądów. Zauważyła, że takie sytuacje demotywują pracowników sądów i często przyczyniają się do ich odejścia z pracy. Odnosząc się do tzw. dodatków wielkomiejskich, zgodziła się ze stanowiskiem Pani Przewodniczącej I.Nałęcz-Idzikowskiej. Wyraziła opinię, iż w przypadku bardziej obciążonych ośrodków sądowych wielkomiejskich, lepszym rozwiązaniem byłoby zwiększenie liczby etatów, a nie przekazywanie jedynie większych środków.

Pan Przewodniczący A.Dąbrowski (*Przewodniczący Niezależnego Związku Zawodowego Pracowników Sądów Okręgu Piotrkowskiego*) zaapelował o zwiększenie kontroli środków na wynagrodzenia przekazywanych z apelacji do sądów niższych szczebli. Zauważył, że w apelacji łódzkiej wystąpiły takie sytuacje, że niektóre sądy wypłaciły nagrody, a na spłatę innych zobowiązań (np. PFRON) otrzymały dodatkowe środki, podczas gdy inne sądy z puli środków przeznaczonych na nagrody spłaciły inne zobowiązania. Wyraził opinię, iż kwestia systemu wynagrodzeń pracowników sądów powinna być uregulowana w taki sposób, aby nie było potrzeby corocznego dyskusowania ewentualnych podwyżek. Dodał, że dobrym rozwiązaniem byłoby powiązanie wynagrodzeń pracowników sądów z wynagrodzeniami sędziów, tak jak to było w latach 90-tych XX w. Wyraził też wątpliwość, czy właściwe jest przekazywanie środków na wynagrodzenia do sądów z podziałem procentowo na poszczególne grupy pracownicze (urzędników, kuratorów, obsługi ...). Zauważył, że przy takim podziale zyskują grupy wyżej zarabiające, natomiast grupy mniej zarabiające – w przypadku procentowego podziału środków w odniesieniu do poziomu wynagrodzeń – tracą.

Pan Dyrektor J.Paziewski zauważył, że środki na wynagrodzenia są przekazywane do apelacji dla całej grupy pracowników sądów i nie są na tym etapie dzielone na poszczególne grupy pracownicze. Dodał, że istnieje możliwość przesunięć środków między grupami pracowniczymi. Odnosząc się do wcześniejszej wypowiedzi Pana Przewodniczącego A.Dąbrowskiego dot. gospodarowanie środkami na nagrody w

ramach apelacji zauważył, że środki przekazywane są wg. planu przygotowanego przez dyrektorów sądów.

Pan Przewodniczący D.Kadulski (*Zastępca Przewodniczącej Międzyzakładowej Organizacji Związkowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Sądownictwa*) zauważył, że kwota przeznaczona na nagrody dla pracowników sądów w 2017r. jest wyższa niż planowana na wzrost wynagrodzeń w 2018r. Wskazał ponadto na potrzebę uregulowania kwestii płac pracowników sądów. Zwrócił uwagę, że w przypadku pracowników sądów istnieje obecnie podział na pracowników wspomagających orzecznictwo oraz zatrudnionych na stanowiskach obsługowych. Ich wynagrodzenia są jednak uregulowane w taki sposób, że określone są rozległe widełki, co powoduje, iż wynagrodzenia ustalane są na podstawie swobodnej decyzji dyrektorów sądów. Wyraził opinię o potrzebie wprowadzenia centralnej regulacji płac, jak również regulacji pragmatyki służbowej. Zauważył, że w wielu sądach osoby zatrudnione na stanowiskach obsługowych wykonują zadania, które powinny być realizowane przez dobrze przygotowanych pracowników merytorycznych (np. w zakresie zamówień publicznych). Wskazał na potrzebę przeprowadzenia kontroli zakresu czynności wykonywanych faktycznie przez osoby zatrudnione w sądach na stanowiskach obsługowych. Odnosząc się do problemów sądów w ośrodkach wielkomiejskich wyraził opinię, iż przyczyną tych problemów często może być kwestia odpowiedniego zarządzania i braku wysokiej jakości menadżerów w sądach. Dodał, że zdarzają się też przypadki braku właściwej współpracy między prezesami i dyrektorami sądów, co również ma negatywny wpływ na funkcjonowanie sądu.

Pani Przewodnicząca E.Aleksandrowicz (*Wiceprzewodnicząca Zarządu Głównego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości RP z siedzibą w Poznaniu*) wskazała na narastającą frustrację wśród pracowników z długoletnim doświadczeniem pracy w sądach. Zauważyła, iż zostali oni pominięci przy podwyżkach w ubiegłym roku. Dodała, że prawdopodobnie także w przyszłym roku nie zostaną oni objęci podwyżkami ze względu na likwidację tzw. kominów płacowych. Poruszyła ponadto kwestię rozliczania dyżurów w soboty i niedziele. Zauważyła, że dotychczas były one rozliczane jak nadgodziny, docierają jednak sygnały, iż planowane jest odejście od tej formy rozliczeń. Dodała, że stawki wypłacane za dyżury często nie rekompensują kosztów dojazdu pracowników do sądu

w sobotę lub niedzielę, szczególnie w przypadkach, gdy mieszkają oni poza siedzibą sądu. Zauważyła także, iż w wielu wypadkach dyżury aresztowe w wydziałach rodzinnych i karnych nie są traktowane jak nadgodziny. Podkreśliła, iż szczególnie w dużych miastach dyżury aresztowe stanowią duże obciążenie ze względu na odbywające się praktycznie w każdy weekend imprezy masowe. Wyraziła opinię, iż – szczególnie w tym kontekście – gratyfikacje za tą dodatkową pracę są na żenująco niskim poziomie. Pani Przewodnicząca odniosła się też do wcześniejszej dyskusji nt. systemu wynagrodzeń pracowników sądów. Wyraziła opinię, iż wynagrodzenia na kolejnych stanowiskach służbowych powinny być zróżnicowane. Zauważyła, że przy obecnych regulacjach i szerokich „widełkach”, przy awansie na kolejne stanowisko pracownicy otrzymują praktycznie to samo wynagrodzenie. Co więcej, często nowi pracownicy już na wstępie uzyskują podobne wynagrodzenie.

Pani D.Siekierzyńska (*Członek Zarządu Niezależnego Związku Zawodowego Pracowników Sądów Rejonowych w Łodzi*) zwróciła uwagę, że w wielu sądach apelacji łódzkiej brakuje pracowników. Etaty – nawet jeżeli są – to często nie są obsadzane.

Pani Przewodnicząca I.Nałęcz-Idzikowska zwróciła uwagę, że decyzje o obsadzaniu etatów są podejmowane na szczeblu apelacji. Nawiązała do przygotowanego przez Pana Dyrektora K.Petrynę raportu, z którego wynika, że w niektórych sądach występują przerosty etatów, a w innych – niedobory. Poprosiła o informację, czy i ewentualnie jakie kroki podejmuje Ministerstwo Sprawiedliwości w konsekwencji wspomnianego raportu. Zaaapelowała o kontrolę wykorzystania etatów i gospodarowania etatami w poszczególnych sądach.

Pan Przewodniczący A.Dąbrowski nawiązał do niedawnego orzeczenia Sądu Najwyższego dot. zadośćuczynienia za brak wystarczającego odpoczynku pracowników sądów w kontekście dyżurów aresztowych. Zauważył, że do lutego 2017r. były wypłacane dodatki za realizację w/w zadania. Zasugerował zmianę rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości i uregulowanie bezpośrednio w przepisach dot. dodatków specjalnych kwestii dodatku aresztowego. Pan Przewodniczący nawiązał ponadto do części wspomnianego orzeczenia Sadu Najwyższego stwierdzającej dyskryminacyjny charakter obciążania tylko niektórych pracowników dyżurami aresztowymi. Zauważył, że jeżeli orzeczenie to zostanie zinterpretowane w

taki sposób, że obowiązek dyżurów aresztowych zostanie rozciągnięty na wszystkich pracowników sądów, pojawi się problem z uzyskaniem dostępu tych pracowników do informacji niejawnych.

Pan Przewodniczący na zakończenie nawiązał do planowanych podwyżek wynagrodzeń w 2018r. i poprosił o informację, czy jest planowane spotkanie ze związkami zawodowymi ws. kryteriów podziału środków na wzrost wynagrodzeń.

Pan Dyrektor J.Paziewski odniósł się do szeregu kwestii poruszonych w trakcie dyskusji.

1. W kwestii gospodarowania wolnymi etatami pracowników sądów poinformował, że etaty te pozostają pod pełną kontrolą Ministerstwa Sprawiedliwości. Przypomniął, że od 2015r. obowiązuje zasada, iż każdy zwolniony etat jest analizowany pod kątem zasadności wykorzystania go w dotychczasowym miejscu, czy przesunięcia do innego sądu. Zauważył, że w przypadku zwolnienia etatu, prezes lub dyrektor sądu apelacyjnego przedstawia Ministerstwu Sprawiedliwości propozycję wykorzystania tego etatu. Ministerstwo Sprawiedliwości w ciągu dwóch tygodni może wyrazić zgodę na przedstawioną propozycję lub zdecydować o przesunięciu etatu do innego sądu. Zaznaczył, że w skali całego kraju rocznie przesuwanych jest w ten sposób około 300 – 400 etatów.
2. W kwestii dyżurów aresztowych wyraził opinię, iż trudno byłoby w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości wprowadzić odrębną regulację dot. dodatku za realizację tego zadania. Zauważył, że – jeżeli dyżur aresztowy wchodzi w zakres obowiązków pracownika – powinno to znaleźć odzwierciedlenie w wysokości wynagrodzenia tego pracownika. Zgodził się z opinią przedstawicieli związków zawodowych, że kwestia wynagrodzenia za dyżury aresztowe oraz zwrotu kosztów dojazdu powinny znaleźć rozwiązanie.
3. W kwestii zatrudnienia menadżerów na stanowiskach dyrektorów sądów zauważył, że ze względu na możliwości finansowe resortu, trudno jest pozyskać na rynku pracy doświadczonych i dobrze przygotowanych menadżerów. W praktyce wybierani są najlepsi z tych kandydatów, których można pozyskać.
4. W kwestii zgłaszanych podczas dyskusji nieprawidłowości w zarządzaniu sądami, zaapelował o zgłaszanie Ministerstwu Sprawiedliwości takich

konkretnych przypadków. Zapewnił, że w przypadku potwierdzenia się nieprawidłowości podejmowane będą zdecydowane działania.

Pan Minister M. Wójcik na zakończenie spotkania zachęcił przedstawicieli związków zawodowych do sygnalizowania spraw, które wymagają interwencji, czy wspólnego omówienia z kierownictwem resortu. Zachęcił też do przedstawiania własnych propozycji, rozwiązań dotyczących zarówno kwestii omawianych podczas obecnego spotkania, jak też i innych zagadnień uznanych przez związki zawodowe za istotne.

Sporządził: Marek Łukaszewicz

Załącznik:

Pełnomocnictwo Niezależnego Związku Zawodowego Pracowników Sądowych Sądów Powszechnych Okręgu Opolskiego w Opolu na rzecz Zarządu Krajowego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Ad Rem”.

